

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення Змін до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом»

1. Мета

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення Змін до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом» (далі – проєкт акта) розроблено з метою приведення у відповідність із Законом України «Про ліцензування видів господарської діяльності», Законом України «Про адміністративну процедуру», Законом України «Про страхування».

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Відповідно до пункту 1 Положення про Державну службу морського і внутрішнього водного транспорту та судноплавства України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2022 № 212, Державна служба морського і внутрішнього водного транспорту та судноплавства України (Адміністрація судноплавства) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Віце-прем'єр-міністра з відновлення України - Міністра розвитку громад та територій і який реалізує державну політику у сферах морського і внутрішнього водного транспорту та судноплавства.

Підпунктом 15 пункту 4 Положення про Державну службу морського і внутрішнього водного транспорту та судноплавства України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2022 № 212, встановлено, що Адміністрація судноплавства відповідно до покладених на неї завдань здійснює ліцензування господарської діяльності з надання послуг з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом.

Постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2015 № 609 затверджено Перелік органів ліцензування. Відповідно до пункту 21¹ зазначеного Переліку Адміністрація судноплавства видає ліцензії на вид господарської діяльності «перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом».

Постановою Кабінету Міністрів України від 23.12.2015 № 1186 затверджено Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів,

небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом (далі – Ліцензійні умови).

Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про адміністративну процедуру»» внесені зміни, серед іншого, до Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» (далі – Закон) в частині його приведення у відповідність до вимог Закону України «Про адміністративну процедуру», зокрема щодо:

- термінології (припинення дії ліцензії повністю або частково, недостовірні дані, особливості ліцензування);
- принципів ліцензування (принцип екстериторіальності);
- рішень, що можуть бути прийняті органами ліцензування за результатом розгляду заяв з документами, а також повідомлень, подання яких до органу ліцензування передбачено законом;
- процедури прийняття, виконання та оскарження (адміністративних актів) органів ліцензування.

Пунктом 4 частини першої статті 1 Закону визначено, що термін ліцензійні умови вживаються в такому значенні - нормативно-правовий акт Кабінету Міністрів України, іншого уповноваженого законом органу державної влади, положення якого встановлюють вичерпний перелік вимог до провадження господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, обов'язкових для виконання ліцензіатом, та вичерпний перелік документів, що додаються до заяви про отримання ліцензії.

Відповідно до пункту 1 частини другої статті 6 Закону орган ліцензування для цілей цього Закону за відповідним видом господарської діяльності отримує та розглядає заяву з документами, а також повідомлення, подання яких до органу ліцензування передбачено законом, і за результатом їх розгляду приймає рішення про:

- залишення заяви без розгляду;
- видачу ліцензії або відмову у видачі ліцензії;
- переоформлення ліцензії;
- зупинення дії ліцензії повністю або частково;
- відновлення дії ліцензії повністю або частково;
- припинення дії ліцензії повністю або частково;
- розширення провадження виду господарської діяльності ліцензіатом;
- видачу інших документів, визначених законом, що стосуються повноважень органу ліцензування.

З метою приведення у відповідність Ліцензійних умов, до вимог статей 6, 16 Закону є необхідність у внесення змін до абзацу другого пункту 4 Ліцензійних умов.

Також, з метою приведення у відповідність Ліцензійних умов до вимог абзацу першого частини другої статті 15 Закону запропоновано відповідні зміни до пункту 7.

Крім того, частиною дев'ятою статті 9 Закону визначено перелік вимог до ліцензійних умов обумовлені особливостями провадження виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню.

Зокрема, абзац третій пункту 4 частини дев'ятої статті 9 Закону встановлює технологічні вимоги щодо доступності місць провадження господарської діяльності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

Проект акта передбачає приведення у відповідність Ліцензійних умов до вимог абзацу третього пункту 4 частини дев'ятої статті 9 Закону.

Частиною одинадцятою статті 9 Закону визначено, що ліцензійними умовами встановлюються зміст та форма:

- 1) заяв про отримання, переоформлення ліцензії, зупинення та відновлення дії ліцензії повністю або частково, розширення провадження виду господарської діяльності ліцензіатом, припинення дії ліцензії повністю або частково;
- 2) відомостей, що додаються до заяви про отримання ліцензії;
- 3) опису документів, що подаються для отримання ліцензії;
- 4) документів щодо кожного місця провадження господарської діяльності.

Частиною другою статті 11, частиною дванадцятою статті 15 та частиною двадцять другою статті 16 Закону визначено вимоги до заяв, що подаються здобувачами ліцензії та ліцензіатами до органу ліцензування.

Враховуючи зазначене, є необхідність у внесення змін до Ліцензійних умов щодо затвердження змісту та форми заяв про отримання ліцензії / розширення провадження виду господарської діяльності, про переоформлення ліцензії, про зупинення дії ліцензії повністю або частково, про відновлення дії ліцензії повністю або частково, про припинення дії власної ліцензії повністю або частково.

Крім того, частиною дев'ятою статті 9 Закону встановлено, що вимоги ліцензійних умов мають бути обумовлені особливостями провадження виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, та включають, зокрема:

- кадрові вимоги щодо мінімальної кількості працівників за окремими посадами (у разі якщо це зумовлено особливостями провадження певного виду господарської діяльності, встановлюються вимоги щодо наявності у певних працівників відповідної освіти, кваліфікації та (або) стажу роботи, зокрема у фізичних осіб - підприємців, мінімальної частки кваліфікованих працівників за певними посадами, які уклали трудові договори з ліцензіатом) (абзац другий пункту 2);

- організаційні вимоги щодо провадження виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, виключно в межах місць провадження господарської діяльності, зазначених у відомостях про них, поданих до органу ліцензування згідно з вимогами ліцензійних умов, використання виключно таких місць у

провадженні виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, крім випадків, передбачених законом (абзац п'ятий пункту 3).

Частиною першою статті 50 Кодексу торговельного мореплавства України встановлено, що мінімальний склад екіпажу, при якому допускається вихід судна в море, встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах морського і внутрішнього водного транспорту, залежно від типу, району плавання, призначення судна та відповідно до чинного законодавства України.

Відповідно до пункту 4.1 розділу IV Порядку визначення мінімального складу екіпажу судна, затвердженого наказом Міністерства інфраструктури України 10.11.2014 № 575, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26.11.2014 за № 1507/26284, мінімальний склад екіпажу суден визначає чисельність екіпажу, члени якого мають належну кваліфікацію і склад якого достатній для забезпечення безпечної експлуатації судна, дотримання вимог режиму робочого часу і часу відпочинку на борту судна.

Відповідно до частини першої статті 27 Закону України «Про внутрішній водний транспорт» судно (склад суден) допускається до плавання внутрішніми водними шляхами за умови його відповідності встановленим національним законодавством або міжнародними договорами України вимогам щодо безпеки судноплавства, охорони навколишнього природного середовища, до належного рівня підготовки, комплектування і кваліфікації членів екіпажу, наявності безпечних умов для життя та здоров'я пасажирів і членів екіпажу та за наявності відповідних чинних судових документів і документів членів екіпажу.

Таким чином, члени екіпажу судна, які забезпечуватимуть надання відповідних послуг, повинні мати належну кваліфікацію, що підтверджується відповідними документами.

З метою приведення у відповідність Ліцензійних умов, зокрема форми та змісту відомостей, що додаються до заяви про отримання ліцензії, абзацу другому пункту 2 та абзацу п'ятого пункту 3 частини дев'ятої статті 9 Закону проєктом акта пропонується внесення змін до додатку 3 Ліцензійних умов.

Пункти 18 та 28 Ліцензійних умов містять посилання на обов'язкову наявність у ліцензіата договорів обов'язкового страхування за видами страхування, визначеними статтею 7 Закону України від 07.03.1996 № 85/96-ВР «Про страхування».

Пунктом 2 розділу XV «Прикінцевих та перехідних положень» Закону України від 18.11.2021 № 1909-IX «Про страхування» визнано таким, що втратив чинність з дня введення в дію цього Закону, Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР «Про страхування».

З метою виконання положень Закону України від 18.11.2021 № 1909-IX «Про страхування» є необхідність у внесенні змін до пунктів 18 та 28 Ліцензійних умов.

Також, в ході практичного застосування Ліцензійних умов, Адміністрацією судноплавства розроблено пропозиції щодо їх удосконалення.

Відповідно до пункту 24 частини першої статті 7 Закону ліцензуванню підлягають, зокрема, такі види господарської діяльності: перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським, автомобільним, залізничним та повітряним транспортом, міжнародні перевезення пасажирів та вантажів автомобільним транспортом.

Видача ліцензії, у Законі вживається в такому значенні - надання суб'єкту господарювання права на провадження виду господарської діяльності або частини виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, шляхом прийняття органом ліцензування рішення про видачу ліцензії, про що робиться запис у ліцензійному реєстрі (пункт 1⁻¹ частини першої статті 1 Закону).

Пунктом 5 частини першої статті 1 Закону визначено, що термін ліцензія вживаються в такому значенні - право суб'єкта господарювання на провадження виду господарської діяльності або частини виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню.

Ліцензійними умовами не визначено частин виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, яку суб'єкт господарювання може отримати.

Проектом акта передбачається можливість суб'єктам господарювання отримати ліцензію на частину виду господарської діяльності, що підлягає ліцензування, що відповідає вимогам Закону.

3. Основні положення проекту акта

Проектом акта передбачається внесення змін до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 23.12.2015 № 1186.

4. Правові аспекти

У цій сфері суспільних відносин діють:

Кодекс торговельного мореплавства України;

Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності»;

Закон України «Про страхування»;

Закон України «Про адміністративну процедуру»;

Закон України «Про внутрішній водний транспорт»;

Положення про Державну службу морського і внутрішнього водного транспорту та судноплавства України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2022 № 212;

Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 23.12.2015 № 1186.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація акта не потребуватиме додаткових витрат коштів з державного/місцевого бюджетів України.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудова сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної, та не потребує погодження: уповноважених представників всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування чи відповідних органів місцевого самоврядування, уповноважених представників всеукраїнських профспілок, їх об'єднань та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців, Уповноваженого Президента України з прав людей з інвалідністю, Урядового уповноваженого з прав осіб з інвалідністю та всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю, їх спілок, Уповноваженого із захисту державної мови.

Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності, у зв'язку з чим не потребує розгляду Науковим комітетом Національної ради України з питань розвитку науки і технологій.

7. Оцінка відповідності

Проект акта не містить положень, що стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна, громадська гендерно-правова експертизи не проводилися.

8. Прогноз результатів

Реалізація акта спрямована на приведення нормативно-правового акту, який регулює правовідносини щодо ліцензування в сфері провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом у відповідність до Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності», Закону України від 18.11.2021 № 1909-IX «Про страхування».

Реалізація акта не матиме впливу на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

В. о. Голови Державної служби
морського і внутрішнього водного
транспорту та судноплавства України

Олег ЛИПОВИЙ